

Zpráva o činnosti městyse za rok 2023

Znáte to. Rok uteče jako voda a my si pak říkáme, jak je to možné, že je tak rychle pryč a přemýšlíme, co že jsme to vlastně všechno stihli, nebo i nestihli. Proto každoročně spatřuje světlo světa tato zpráva, která ve stručnosti rekapituluje činnost našeho městyse v uplynulém roce.

Vodní hospodářství

V průběhu roku se provozovatel vodovodního a kanalizačního řadu VAK Náchod zaměřil na drobné opravy a údržby stávajících zařízení. Zejména se jednalo o opravy propadlých šachtových a vodovodních uzávěrů. Ze strany městyse byla prováděna běžná údržba čistírny odpadních vod a opravy silničních vpustí v našem majetku. V rámci intenzifikace čištění odpadních vod byly zahájeny projekční práce čistírny odpadních vod pro základní školu. Městys je zásoben vodou z Polické křídové pánve, a i v nejsušších obdobích je její vydatnost stále stabilní. S VAK Náchod začala jednání ohledně snížení počtu požárních hydrantů a nutnosti zajištění jiných zdrojů požární vody.

Odpadové hospodářství

Není náhodou, že v loňském roce se náš městys v rámci soutěže Odpadový Oskar v kategorii obcí do 1000 obyvatel umístil na třetím místě v Královéhradeckém kraji. Tato soutěž vyhodnocuje množství směsných odpadů, které vyprodukují občané jednotlivých obcí (čím méně, tím lépe). Vyhlašovatel soutěže Arnika (česká nezisková organizace, která spojuje lidi usilující o lepší životní prostředí) odpadové hospodářství městyse uvádí jako příklad dobré praxe a popisuje jej takto: *„Městys má jednu z nejnižších produkcí směsného komunálního odpadu mezi obcemi do 1000 obyvatel a dosahuje vysoké úrovně recyklace. Celý systém odpadového hospodářství městyse je nastaven velmi dobře, jak s ohledem na nakládání s odpady, tak s ohledem na ekonomiku systému. Chválíme i způsob a rozsah osvěty a komunikace s veřejností. Gratulujeme. Třídění odpadů v Novém Hrádku je dlouhodobě na vysoké úrovni. Přispívá k tomu i to, že za odpady domácnosti neplatí paušál na hlavu, ale že hradí skutečně vyvezený odpad. Domácnosti platí také za uložení objemného odpadu. Díky dobrému nastavení celého systému obec již dnes bez problému plní požadavek nové legislativy v roce 2025 třídit 60 % komunálních odpadů.“*

Do barevných kontejnerů se třídí papír, plasty, sklo bílé a barevné, textil a rostlinné oleje, do pytlů se třídí PET láhve a nápojové kartony. Kovy, bioodpad a objemný odpad se třídí

do velkoobjemových kontejnerů. Sběr nebezpečných odpadů probíhá 2x ročně. Zajištěn je i zpětný odběr baterií a elektroodpadu. Dlouhodobě se osvědčila spolupráce se základní školou.

Potěšující je i skutečnost, že v rámci soutěže Čistá obec Královéhradeckého kraje náš městys získal Speciální cenu Kolektivního systému ASEKOL za nejvyšší výtěžnost zpětného odběru elektrozařízení v červených stacionárních kontejnerech v přepočtu na jednoho obyvatele.

Výskyt černých skládek nebyl v okolí Nového Hrádku zaznamenán. Městys zajišťuje i úklid odpadků podél silnic, které zde odhazují zejména polští řidiči jezdící za prací do automobilky v Kvasínách. Bohužel smutné je, že i někteří naši spoluobčané zneužívají našeho systému a svůj komunální odpad odkládají do odpadkových košů na veřejných prostranstvích, případně do kontejnerů na plasty či kovy.

Místní komunikace

V Sokolské ulici u výjezdu na náměstí byla firmou Kerson z Dobrého provedena kompletní oprava chodníku. V místní části Rzy došlo k rozsáhlejší opravě šterkové cesty za Čížkovým mlýnem. Dále v průběhu roku byly průběžně prováděny další opravy některých, zejména šterkových, místních komunikací. Provádělo se i vyřezávání keřů a náletů podél cest.

Zimní údržbu komunikací na základě smlouvy prováděl pan Jaroslav Švorc z České Čermné. Na údržbu komunikace kolem náměstí byla opět sjednána smlouva se Správou a údržbou silnic Královéhradeckého kraje, která zajistila nejen vyhrnutí, ale i chemický posyp. Údržba chodníků a některých místních komunikací byla zajišťována pracovníky městyse za využití vlastní techniky. V místní části Doly prováděl zimní údržbu pan Václav Grulich.

Ve spolupráci s firmou GeoFan z Brna byly vypracován nový Pasport komunikací a Pasport dopravního značení. Z darovaných prostředků byly zakoupeny smaltované cedule s názvy ulic, jejich osazení bude provedeno v roce 2024.

Bohužel stále pokračují jednání ohledně zajištění přístupu k nemovitostem v místní části Končiny. Věc, která se bez výsledku vleče několik let a řešil ji Odbor dopravy Náchod a potom i Krajský odbor dopravy Hradec Králové, je v současné době řešena Okresním soudem v Náchodě.

Pozemky, katastr obce, územní plán

V březnu 2023 byl zastupitelstvem městyse schválen Strategický plán rozvoje městyse na roky 2023–2027. S pomocí tohoto dokumentu bude do roku 2027 zabezpečována samosprávou městyse Nový Hrádek koordinace strategických rozvojových aktivit, které ovlivní především život městyse, činnost místních podnikatelů, neziskových organizací a dalších

dotčených subjektů. Strategická (návrhová) část plánu rozvoje městyse Nový Hrádek formuluje základní představu o orientaci rozvoje městyse v rámcovém horizontu let 2023–2027. Strategie rozvoje městyse byla zpracovávána a formulována tak, aby respektovala principy udržitelného rozvoje – tj. aby vyváženým způsobem zohlednila ekonomický, environmentální a sociální pilíř. Jedná se o aktualizaci předchozí verze strategického plánu, která plynule (tj. bez časových rezerv) na tuto původní verzi navazuje. Významnou součástí procesu bylo zapojení veřejnosti a klíčových místních firem do tvorby rozvojové koncepce. Účast veřejnosti obecně nejenže přináší cenné vstupy pro vlastní strategii, ale přispívá i k pocitu odpovědnosti za její naplňování a realizaci aktivit v této koncepci vytyčených.

V průběhu roku probíhal proces změny č. 1 Územního plánu městyse, který je platný od roku 2017. Požadavky, které schválilo Zastupitelstvo městyse, byly zpracovány do návrhu. V srpnu 2023 proběhlo veřejné projednání. Z důvodu námitek a připomínek dotčených orgánů muselo dojít k podstatné úpravě návrhu změny ÚP a začátkem roku 2024 bude svoláno opakované veřejné projednání.

S velkou pomocí Mgr. Pavla Bachury se i nadále průběžně realizují majetkoprávní narovnání. Největší akcí byla směna lesních pozemků, kterou městys získal parcely, které plánuje do budoucna využít pro účel vybudování parkoviště (odstavné plochy) v blízkosti turisticky atraktivních míst (pozemky v k.ú. Borová – U Jedle). Dále touto směnou městys získal pozemky, které bude možné využít k obnovení rybníčku a případného vytvoření další turistické stezky v lokalitě u Zádušního lesa. V průběhu roku bylo uskutečněno několik dalších drobných nákupů, prodejů a směn pozemků. Nejen v lokalitě Na Farách bylo zkolaudováno několik rodinných domů. Na dalších pozemcích výstavba probíhá.

Obchod a služby

V obchodě a službách nedošlo k podstatným změnám. V této oblasti si podnikatelé, kteří zde působí, udržují stále vysoký standard. Je potěšující, že co pro občany Nového Hrádku je naprosto běžné, v jiných obcích, někdy i městech zcela běžné není. Svědčí o tom následující rekapitulace toho, co mají naši občané k dispozici: Dva obchody se smíšeným zbožím s otevírací dobou 7 dní v týdnu, restauraci, sdílenou ordinaci praktického lékaře a lékařky dětské, 2 ordinace zubní, poštu, infocentrum, několik výdejních míst přepravních společností včetně Z-BOXu.

Požární ochrana a Sbor dobrovolných hasičů

Hasiči mimo svých základních úkolů pomáhají při různých akcích v rámci městyse. Stále větší oblibě se těší nejen tradiční hasičský ples, podzimní drakiáda, ale i mikulášská nadílka. Družstva mužů, žen i mládeže se úspěšně účastní soutěží v hasičském sportu. V průběhu roku SDH, mimo průběžné údržby hasičského hřiště, pokračoval i v dalších úpravách skladu cvičebního materiálu.

V rámci 4. výzvy MAS POHODA venkova – IROP 21– Technika a věcné prostředky pro IZS II ke konci roku začaly přípravy na podání žádosti o dotaci na pořízení terénního vozidla – čtyřkolky a termokamery pro Jednotku SDH Nový Hrádek.

Nejen pro potřeby Jednotky sboru dobrovolných hasičů, ale i proškolených záchranářů z řad široké veřejnosti byl zakoupen Automatizovaný externí defibrilátor a resuscitační ambuvak. Uvedené zařízení je uloženo v hasičské zbrojnici a v případě potřeby je tak okamžitě k dispozici.

Na základě uzavřené smlouvy o sdružení prostředků na společnou jednotku požární ochrany pokračovala i úspěšná spolupráce s obcí Sněžné.

Tělovýchova a sport

Sokolovna společně s venkovními hřišti slouží nejenom sportovcům, ale i široké veřejnosti: Jsou zde pořádány plesy, zábavy i další kulturní vystoupení. Prostory v rámci tělesné výchovy využívá též základní škola. V průběhu roku 2023 byl Sokolu z obecního rozpočtu poskytnut příspěvek ve výši 480 850,- Kč, který byl použit ke krytí závazků vzniklých při stavebních úpravách sokolovny a přilehlých hřišť.

Tělocvičná jednota Sokol ve spolupráci s městysem pořádá tradiční pochod Hrádouská vařečka. Jubilejního 40. ročníku, který zavítal i do Polska se zúčastnilo rekordních 1253 návštěvníků a byl financován v rámci Programu INTERREG V-A ČR – PR.

Každoročně je pořádán podzimní župní přebor v přespolním běhu se startem od kina. Tělocvičná jednota Sokol pořádá množství sportovních i kulturních akcí. Stará se také o provoz lyžařského vleku.

Veřejné hřiště u základní školy je průběžně udržováno a pravidelně prochází potřebnými revizemi. Širokou veřejností je využíváno dětské hřiště u mateřské školy. V parku pod ZŠ došlo k výměně herních prvků, které již byly v havarijním stavu. Ke sportovnímu vyžití slouží i hasičské cvičiště.

Již tradicí se stala pouť do Vamberčic pořádaná první květnovou sobotou.

Školství

Městys Nový Hrádek je zřizovatelem dvou příspěvkových organizací – Základní školy a Mateřské školy.

Základní škola v Novém Hrádku je plně organizovaná škola (tj. úplná základní škola s devíti samostatnými ročníky). V průběhu devítileté školní docházky poskytuje základy moderního všeobecného vzdělání. Školu ve školním roce 2022/2023 navštěvovalo 172 žáků a dalších 42 žáků bylo zapsáno v rámci tzv. domácího vzdělávání.

Součástí školy je školní družina, která pracuje ve dvou odděleních. Školní družina pracovala ve školním roce 2022/2023 ve vlastních prostorách.

Základní škola se aktivně zapojuje do různých projektů. Postupně jsou dovybavovány prostory půdní vestavby i ostatních učeben. Na podzim 2023 byl v rámci 1. výzvy Místní akční skupiny POHODA venkova – IROP 21 – vzdělávání I. předložen projektový záměr městyse na přístavbu nové učebny k ZŠ Nový Hrádek, která bude rovněž plnit funkci venkovní učebny, která nyní absentuje. Realizací projektu a jeho aktivit se očekává zvýšení kvality vzdělání žáků ZŠ Nový Hrádek v klíčových kompetencích technických a řemeslných oborů (polytechnické vzdělávání), cizích jazyků a přírodních věd a zároveň bude prostor využíván školní družinou.

Ve školské radě městyse zřizovatele zastupovali Mgr. Alena Lokvencová, Ing. Radek Světlík a Bc. Zdeněk Drašnar.

Mateřská škola je dvojtřídní, součástí MŠ je školní jídelna. Vzhledem k tomu, že v minulých letech byla kapacita navýšena na 56 dětí, naše školka plně uspokojuje poptávku po kompletních službách předškolního vzdělávání nejen místních obyvatel, ale také obyvatel z okolních obcí, kde MŠ není k dispozici vůbec. V roce 2023 ji navštěvovalo celkem 49 dětí.

Základní i mateřská škola jsou v rámci Místní akční skupiny Pohoda venkova aktivně zapojeny do Místního akčního plánu vzdělávání, jehož cílem je všem dětem a žákům poskytnout kvalitní zázemí, materiální i nehmotné.

Kultura

Do kulturního života se na Novém Hrádku zapojují všechny spolky a organizace. Pro účely kulturního vyžití slouží nejen sokolovna, kino, knihovna, základní a mateřská škola, ale i prostor hasičského cvičiště s vybudovaným zázemím, kostel sv. Petra a Pavla a Turistické informační centrum rozhledny na Šibeníku. V restauraci Na Kovárně se každou středu konají posezení pro seniory s hudbou. V místní farnosti při kostele sv. Petra a Pavla působí na vysoké úrovni dva pěvecké sbory – chrámový sbor pod vedením Ing. Jiřího Hlaváčka a schola pod vedením Mgr. Dany Drašnarové.

Kino je využíváno nejen k promítání filmů, ale i k různým besedám, koncertům či divadelním představením a vystoupení MŠ a ZŠ. V jarním období zde městys pořádá tradiční setkání seniorů. Promítání, které zajišťuje pan Petr Řehák, je v zimních měsících vzhledem k vysokým nákladům na vytápění omezeno.

Městys čtvrtletně vydává zpravodaj „Frymburské ozvěny“, který zajímavým způsobem informuje o veškerém dění na Novém Hrádku. Poděkování za to patří nejen redaktorům Frymburských ozvěn manželům Haně a Jiřímu Hlaváčkovým, ale i všem přispěvatelům.

Provoz internetových stránek spravuje webmaster pan Milan Holinka. Obecní kroniku v písemné a elektronické podobě vede paní Jarmila Drašnarová. Obrazovou kroniku vede pan Petr Lemfeld. Všechny formy kronik, zpravodaj i internetové stránky jsou stále na velmi vysoké úrovni.

Na rok 2024 byl vydán stolní týdenní kalendář se současnými fotografiemi Nového Hrádku a jeho okolí. Zároveň byl pořízen další drobný propagační materiál.

Infocentrum s rozhlednou za rok 2023 navštívilo celkem 23 007 osob. Uskutečnily se zde různé výstavy, a to jak dětí ze školy a školky, tak i profesionálních a amatérských umělců z Nového Hrádku a okolí.

Na podzim se do nových prostor v přístavbě MŠ přestěhovala obecní knihovna. S láskou se o ni starají tři generace knihovnic Marie Grimová, Olga Langrová a Kateřina Jílková.

Nejvýznamnější kulturní akcí roku byly Oslavy 300 let kostela, 100 let školy a 70 let mateřské školky, které se uskutečnily v neděli 1. října 2023. Pořádal je Městys Nový Hrádek společně s Farním úřadem, Základní a Mateřskou školou, T.J. Sokol, Sborem dobrovolných hasičů a Mysliveckým spolkem Šibeník. Program byl opravdu bohatý. V kostele sv. Petra a Pavla proběhlo žehnání nových zvonů ve věži kostela, žehnání nové vlajky městyse, slavnostní mše svatá a koncert v rámci 26. ročníku Orlicko-kladského varhanního festivalu. Při této příležitosti bylo možné v době od 10:00 do 16:00 navštívit a prohlédnout si základní školu, mateřskou školu, novou obecní knihovnu, kostel sv. Petra a Pavla, sokolovnu a přilehlá sportoviště, infocentrum a rozhlednu na Šibeníku, úřad městyse s výstavou kronik, kino s výstavou historických fotografií a filmovými ukázkami, hasičské cvičiště s ukázkou hasičské techniky. Návštěvníci mohli dále využít okružní vyhlídkové jízdy vláčkem po Novém Hrádku, možnost občerstvení na hasičském cvičišti, prezentaci mysliveckého spolku v sokolovně, prodej upomínkových předmětů v infocentru na rozhledně, kávový stánek Kluci z Caffé Neratov u rozhledny, divadelní vystoupení žáků ZŠ v kině, drakiádu na hasičském cvičišti. V nové knihovně proběhl křest knihy Historie betlé mářství v Novém Hrádku a jeho okolí.

Nová vlajka městyse

Dne 9. června 2023 v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky se uskutečnil slavnostní akt udílení znaků a vlajek obcím, městysům a městům. Dekret o udělení nové – revokované vlajky našeho městyse z rukou předsedkyně Poslanecké sněmovny Markéty Pekarové Adamové převzal starosta městyse Nový Hrádek Zdeněk Drašnar. Důvodem vzniku nové vlajky bylo zobrazení jedinečného znamení květinové vázy, která je pro Nový Hrádek charakteristická (tj. i laikem poznatelná), na rozdíl od pouhých vlajkových pruhů, jak tomu bylo doposud (zaměnitelných s jakoukoliv státní či jinou vlajkou apod.). Autorem návrhu vlajky je graduovaný historik, archivář a bibliotékař, heraldik a vexilolog PhDr. Zdeněk Kubík z Bystřice nad Pernštejnem. Vlajku vyšíla a vytiskla firma Alerion z Brna – Králova Pole. Zároveň s novou vlajkou došlo i k drobné úpravě znaku spočívajícího v umístění ve štítu dle malého státního znaku ČR.

Technická infrastruktura

Městys je dostatečně technicky vybaven v dodávce elektrické energie, vody, telefonní sítě a přístupu k internetu. V průběhu roku ze strany poskytovatelů probíhala běžná údržba těchto sítí. O bezproblémové fungování veřejného osvětlení v městyse se po celý rok staral pan Libor Příbyl. Ve spolupráci s firmou GeoFan z Brna byl vypracován nový Pasport veřejného osvětlení.

Správa budov a věci bytové

Městys pronajímá celkem 23 bytů v 5 domech. Největší akcí bylo provedení zateplení fasády budovy pošty firmou Kerson z Dobrého. Liborem Příbylem byla dokončena komplexní rekonstrukce 1 bytové jednotky v č.p. 59 a oprava dalšího bytu se začala projekčně připravovat. V této budově byla provedena oprava jednoho bytu, který byl poškozen požárem. Dále v průběhu roku byla prováděna běžná údržba a nutné opravy.

Pohřebnictví

Městys zajišťuje majetkovou správu a vedení evidence na místním hřbitově. Mimo to je zajišťována jeho údržba a oprava. Ve spolupráci s firmou GeoFan z Brna byl vypracován nový Pasport hřbitova.

Veřejná prostranství a zeleň

V oblasti péče o zeleň je dlouhodobě především prostřednictvím pracovníků z Úřadu práce zabezpečována pravidelná údržba veškerých veřejných prostranství včetně nových turistických stezek. Nadále se doplňuje drobná komunální technika. Odborným firmám je zadáváno ošetření stromů v majetku městyse.

Zadluženost městyse

K 31. 12. 2023 zadluženost obce v přepočtu na jednoho obyvatele činila 4 116,- Kč (což je v porovnání s rokem 2022 o 1 099,- Kč méně).

Jediný úvěr, který městys splácí na základě smlouvy uzavřené s Komerční bankou a.s., je dlouhodobý úvěr na financování investičních akcí v letech 2018 a 2019 ve výši 8 mil. Kč se splatností do 10 let a pevnou výší úrokové sazby 1,49% p.a. po celou dobu úvěru. Ke dni 31. 12. 2023 zbývá splatit 3 560 000,- Kč.

Zastupitelstvo a správa městyse

Po celý rok 2023 pracovalo zastupitelstvo městyse v následujícím složení:

Bc. Zdeněk Drašnar – starosta

Ing. Pavel Sobotka – místostarosta

Mgr. Pavel Bachura – předseda kontrolního výboru

Mgr. Lenka Dudášková – člen finančního výboru

Ing. Milan Holinka – člen kontrolního výboru

Ing. Jeronym Holý – člen finančního výboru

MUDr. Lucia Hrnčířová – člen výboru pro společenské záležitosti

MDDr. Martin Kyselý – člen kontrolního výboru

Václav Suchánek – předseda výboru pro společenské záležitosti

Ing. Radek Světlík – předseda finančního výboru

Ing. Miloš Vondřejc – člen kontrolního výboru

Náš městys je i nadále aktivním členem Dobrovolného svazku obcí Region Orlické hory, Dobrovolného svazku obcí Novoměstsko, Svazu měst a obcí ČR, Místní akční skupiny Pohoda venkova, Sdružení místních samospráv ČR a v prosinci 2023 ZM schválilo vstup do Spolku pro obnovu venkova.

K 31. 12. 2023 byl počet obyvatel v naší obci 850, včetně trvale žijících cizinců tento počet činil 882. Přistěhovalo se 29 osob, odstěhovalo se 19 osob, narodilo se 9 dětí, zemřelo 11 občanů. Je potěšitelné, že počet našich spoluobčanů opět roste.